Joutsa, Luhanka ja Toivakka elinvoimapaja 14.3.2019

Kuinka meillä voidaan? Hyvinvoinnin tila ja hyvinvointikertomukset kunnissamme

Nina Peränen, hyvinvointikoordinaattori KSSHP

Terveys

- WHO: ”täydellisen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila”
  - Onko tällaista?
- Jokainen määrittää omalla tavalla
  - Pitkäaikaissairas voi olla kokevansa terve
  - Lääkäri voi olla eri mieltä
- Koettu terveys
  - ” riippumattomuus, autonomia, kyky ja mahdollisuus itse päättää teoistaan ja toimistaan ja itse huolehtia itsestään”

Hyvinvointi

Niin monta määritelmää kuin määrittelijää:

- Hyvinvoinnin kokemus koostuu jokaisen itselleen tärkeiksi kokemista asioista.
- Hyvinvointi merkitsee erilaisia asioita ihmisille elämänkaaren eri vaiheissa
- Sujuva ja hyvä arki
- Riittävä toimeentulo
- Mielekäs tekeminen

Kunta ja hyvinvoinnin edistäminen

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tehtävä (Kuntalaki ja terveydenhuoltolaki)
  - Kuuluu kaikille kunnan toimialoille
  - hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ja syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen

Hyvinvointikertomus

- Kunnan laadittava hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa
  - Väestön hyvinvoinnin tila mittareiden valossa
    - Talous ja elinkeino
    - Tarkastelu ikäryhmittäin ja sukupuolittain
  - Mitä kunnassa tehdään jo nyt
  - Mitä pitää vielä tehdä
  - Tavoitteet, painopisteet, vastuut, resurssit sekä seuranta ja arviointi
  - Toteutus laajalla toimijajoukolla

Kuntalaisten osallisuus

- Järjestöjen kautta
- Yksittäisten kuntalaisten kautta
- Valittujen luottamushenkilöiden kautta
- Lakisääteiset neuvostot

Joutsan hyvinvointikertomus 2017-2020

Iloja

- Kunnan hyvä sijainti
- Edullinen tonttimaa ja yrittäjyysmyönteisyys
- Hyvät harrastusmahdollisuudet
- Hyvät peruspalvelut
- Järjestöt
- Hyvinvointitupa -hanke

Huolia

- Väestön ikääntyminen
- Työttömyys
- Päihteiden käyttö

www.joutsa.fi

Joutsan hyvinvointikertomus 2017-2020

- Lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
  - Liikunnallinen koulupäivä ja varhaiskasvatus
  - Vaikuttaminen koululaisten terveystottumuksiin
  - Perheiden tukeminen
  - Kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisy
- Aikuisten, työikäisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
  - Työttömyyden vähentäminen
  - Terveyserojen kaventaminen
  - Liikkumismahdollisuudet
- Ikäihmisten elämänhallinnan edistäminen
  - Ennaltaehkäisevät terveystarkastukset ja kotikäynnit
  - Kotona asumisen tukeminen
  - Omaishoitajien tuki
  - Senioreiden fyysisen aktiivisuuden tukeminen
- Päihteettömän ja savuttoman elämäntavan tukeminen
  - Varhainen tunnistaminen ja puuttuminen
  - Kannustaminen esimerkillä päihteettömyyteen
- Turvallisuuden, viihtyvyyden ja osallisuuden lisääminen
  - Esteettömyys
  - Turvallisuus
  - Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet nähtäville
- Vaikutusten ennakkoarviointi –menetelmän käyttöönotto

JOUTSA

Toivakan hyvinvointikertomus 20017-2020

Iloja

- Hyvä sijainti
- Energiset kyläkunnat
- Koulutustason nousu
- Nuoret hakeutuvat opiskelemaan
- Koettu turvallisuus

Huolia

- Korkea huoltosuhde
- Pitkäaikaistyöttömyys
- Nuorisotyöttömyys
- Sairastavuus

Toivakan hyvinvointikertomus 2017-2020

- Osallisuuden ja turvallisuuden edistäminen
  - Terveellisyys, turvallisuus, viihtyvyys
  - Tapaturmien ehkäisy
- Lasten, nuorten ja lapsiperheiden omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
  - Liikunnallinen koulupäivä
  - Koululaisten terveystottumusten parantaminen (kouluruokailu, terveystarkastukset ja palvelut)
- Aikuisten ja työikäisten omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
  - Työttömien terveystarkastukset
  - Elämäntaparyhmät
  - Aivoterveyden edistäminen
- Ikäihmisten omaehtoinen terveyden edistäminen
  - Ehkäisevät kotikäynnit
  - päiväkeskustoiminta

Luhangan hyvinvointikertomus 2017

Iloja

- Rauhallinen, turvallinen ja terveellinen asuinympäristö
- Kylätalo (kansalaistoiminnan keskus)
- Ilmaiset liikuntapaikat
- Vakaa talous
- Yhteisöllisyys
- Pienet opetusryhmät
- Toimivat palvelut
- Tammijärven uusi koulu

Huolia

- 40 % asukkaista on 65 v täyttäneitä
- Lapsiperheiden määrä
- Uusien työpaikkojen luominen
- Sairastavuus

Luhangan hyvinvointikertomus 2017

- Tekninen toimi
  - Asiointikyydit/ koulukyydit
  - Esteettömyys
  - Ympäristön puhtaus ja turvallisuus
- Perusturva
  - Turvata kuntalaisten kokonaisvaltainen hyvinvointi
  - Osallisuus ja yhteisöllisyys
  - Laadukas päivähoito
  - Vanhuspalveluiden laitospainotteisuuden purkaminen
  - Yhteistyö yli yksikkörajojen

- Sivistys
  - Järjestöyhteistyö
  - Oppilashuollon laadukkuus
  - Kirjaston laadukkaat palvelut
  - Tapahtumat, kylätalon hyödyntäminen
  - Liikuntapaikkojen huolenpito

Pelkkä tilastotieto ei riitä, pitää yhdistää tulkintaa ja kokemustietoa

Pelkkä tilastotieto ei riitä, pitää yhdistää tulkintaa ja kokemustietoa

Kysymys:
Kuinka järjestöt ovat olleet mukana hyvinvointityössä?

- Toivakka
- Joutsa
- Luhanka

Kuinka osallisuutta voitaisiin vahvistaa?
Millä menetelmällä saamme kerättyä kokemustietoa?

Kiitos!

nina.peranen@ksshp.fi